

ضرورت کشت انبوه چند گیاه دارویی مهم مورد نیاز صنایع دارو سازی ایران رضا امیدیگی

دانشگاه تربیت مدرس، دانشکده کشاورزی، گروه باغبانی

استفاده از گیاهان دارویی در کشورهای پیشرفته در حال توسعه است و تقریباً نود درصد مردم این کشورها از گیاهان دارویی و داروهای که منشاء گیاهی دارند استفاده می کنند. در حال حاضر رنسانس گیاهان دارویی در حقیقت در کشورهای صنعتی و توسعه یافته انجام گرفته است و داروهای فراوانی با مواد مؤثره گیاهی در این کشورها تولید شده است. در کشور ما نیز اخیراً داروهای با مواد مؤثره طبیعی تاکنون به بازار عرضه گردیده است و بعضاً داروهای نیز تولید شده ولی به علت ناکافی بودن گیاهان مربوطه، به عنوان مواد اولیه تولید این داروها تاکنون آنها در مقیاس زیاد به بازار عرضه نشده اند. از اینرو با توجه به افزایش سریع جمعیت کشور ما و نیاز مبرم و روزافزونی که صنایع داروسازی کشور ما به گیاهان دارویی به عنوان مواد اولیه تولید دارو دارند، تحقیق و پژوهش در جهت تولید انبوه این گیاهان ضرورت داشته و همواره باید مورد توجه محققین مربوطه قرار گیرد. اگرچه برخی از این گیاهان در فلور کشور ما وجود ندارند ولی به لحاظ اهمیت فراوان آنها به عنوان تولید دارو، بذور آنها وارد کشور شده است. مهمترین گیاهان دارویی که ضرورت کشت انبوه آنها در کشور ما وجود دارند و داروهای مهمی از آنها تهیه شده است عبارتند از:

سر خار گل (*Echinacea purpurea*) گیاهی است چند ساله متعلق به تیره گل ستاره‌ای (*Asteraceae*). تمام پیکر این گیاه (اعم از ریشه و اندامهای هوایی) حاوی مواد مؤثره ارزشمندی مانند الکیل آمید، اسانس و ترکیبات پلی ساکاریدی است. این مواد معالجه کننده و پیشگیری کننده بیماریهای ویروسی می باشند. سرخارگل را می توان در شمال ایران کشت کرد. کدوی تخمه کاغذی (*Cucurbita pepo convar. pepo var. styriaca*) گیاهی است یکساله متعلق به تیره کدو (*Cucurbitaceae*). دانه های این گیاه حاوی ماده مؤثره فیتوسترول است که معالجه کننده هیپرتروفی پروستات و سوزش مجاری ادراری مردان است. این گیاه را در مناطق مرکزی و کم آب ایران می توان کشت کرد. رازک (*Humulus lupulus*) گیاهی است بالارونه چند ساله متعلق به تیره شاهدانه (*Cannabinaceae*). گلهای این گیاه حاوی مواد مؤثره لوپولین و هومولوپولین است. این مواد آرام بخش هستند. از عصاره گلهای این گیاه در مقیاس وسیعی در صنایع نوشابه سازی (ماءالشعیر) استفاده می شود. از گیاهان دیگری که کشت انبوه آنها در کشور ما ضرورت دارند عبارتند از: جین سنگ، ارگوت، ماریتیغال، سنبل الطیب و ...